

vstupu do učení a že ho nepřidržel k návštěvě školy, neboť již tím porušil povinnosti jemu § 100 třetí odstavec živn. ř. uložené, a jest tudíž povinen náhradou škody, která žalobci tím vznikne. Odvolací soud podotýká však správně, že by škoda vznikla žalobci teprve, kdyby mu živnostenský úřad dle §u 99 b) živn. ř. prodloužil pro nedostatečnou návštěvu školy učební dobu. Poněvadž se tak dosud nestalo, jest žaloba předčasná. Z tohoto důvodu měla však, jak dovolání právem vytýká, v tomto bodě býti zamítnuta jen pro tentokráte, a odvolací soud posoudil tudíž věc nesprávně po stránce právní, když i tento nárok zamítl nadobro. Co se týče nároku na náhradu škody proto, že žalovaný nevydal žalobci včas vysvědčení dle §u 104 živ. ř., jest nižšími soudy zjištěno, že žalovaný žalobci toto vysvědčení vydal až v dubnu 1924, ač již dříve byl vícekrátě upomínán. Tím porušil žalovaný předpis §u 104 živn. ř. Nižší soudy přes to nepokládají nárok na náhradu škody tím žalobci vzniklé za opodstatněný proto, poněvadž bylo jen zjištěno, že rodiče žalobcovi žádali na žalovaném vysvědčení, poněvadž chtěli dáti žalobce jinam na doučení, nebylo však zjištěno, že žalobce nebyl jiným mistrem přijat do učení proto, že neměl vysvědčení. Tomuto mínění nelze však přisvědčiti. Není sice živnostenským řádem výslovně zakázáno, že jiný živnostník nesmí vzítí učně na doučení, dokud se nevykázal vysvědčením svého dřívějšího učebního pána, avšak z povahy věci plyne, že toto vysvědčení jest pro dosažení jiného učednického místa pomůckou tak důležitou, že by nebylo lze klásti rodičům za vinu, že vyčkali, až vysvědčení obdrží, než se obrátili na jiného mistra, by jejich syna vzal do učení. Proto stačí, by opodstatněna byla povinnost žalovaného k náhradě škody, že rodiče chtěli žalobce dáti jinam na doučení a proto žádali na žalovaném, by jim vydal vysvědčení o době učební dle §u 104 živn. ř., a nelze žádati průkaz, že jiný mistr byl ochoten žalobce do učení přijmouti jen pod podmínkou, vykáže-li se vysvědčením svého dřívějšího učebního pána. Jelikož nižší soudy se následkem nesprávného právního posouzení věci nezabývaly otázkou, jaká škoda žalobci vznikla tím, že mu žalovaným nebylo vydáno vysvědčení ve smyslu §u 104 živn. ř., zůstalo řízení co do tohoto nároku kusým.

Čís. 5673.

Žaloba obce proti bance o zjištění, že jsou neplatna usnesení obecního zastupitelstva ohledně upsání válečných půjček, jest odůvodněna co do právního zájmu (§ 228 c. ř. s.) vzhledem k zákonu ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1925, Rv I 1675/25.)

Žalobu obce proti bance, by bylo zjištěno, že jsou neplatna usnesení výboru žalující obce a na základě nich provedené úpisy válečných půjček u žalované banky, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, majíce za to, že tu není právního zájmu podle §u 228 c. ř. s., ježto mohlo býti žalc-

váno o plnění. Ne j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolací soud nesouhlasí s právním posouzením věci nižšími soudy. Jde jediné o otázku, zda žalující obec má právní zájem na požadovaném zjištění ve smyslu §u 228 c. ř. s., kterou je na rozdíl od názoru obou nižších soudů zodpověděti kladně. Právní zájem ten není vyloučen skutkovým přednesem žalující obce, že splátkami činěnými na dluh, jejíž pokládá za neplatný, vznikla jí vůči žalovanému peněžnímu ústavu pohledávka v určité výši, jejíž vymáhání si vyhradila. Kdyby šlo jediné o tento skutkový přednes, bylo by ovšem souhlasiti s nižšími soudy, neboť kdyby žalobkyni záleželo jediné na vrácení toho, co dle svého tvrzení plnila bezdůvodně, dosáhla by toho účele rychleji a vhodněji žalobou na plnění, a bylo by tuto žalobu bez dalšího jednání zamítnouti, jak učinily nižší soudy. Avšak žalobkyně odůvodnila žalobu též poukazem na nejistotu právního poměru mezi ní a žalovaným peněžním ústavem vzhledem k opatřením nutným za příčinou přeměny válečných půjček ve čtvrtou státní půjčku československou podle zákona čís. 216 z r. 1924 sb. z. a n., a mimo to poukazem na nutnost dalších zařízení v hospodářství jejím, by zabráněno bylo přílišnému vzrůstu bankovních úroků. Jest přihlédnouti k tomu, že žalobkyni jest obec, jejíž hospodářství vyžaduje naprostou určitost co do výše jmění jejího, jak aktiv, tak i dluhů, že obec musí se starati o to, by dluhy její podle možnosti byly co nejdříve uhrazeny, a by proto bylo co nejrychleji zjištěno, které dluhy nejsou po právu. K docílení toho nelze na obci žádati, by podala žalobu na plnění, t. j. na vrácení toho, co již zapravila na pochybné dluhy, a nebrání žalobě určovací možnost žaloby na plnění ani tehdy, když obec si ji vyhradila, neboť tím není ještě řečeno, že obec bude vůbec s to žalobu tu podati. V první řadě může obci jíti jen o zjištění jejího dnešního dluhu vůči žalovanému peněžnímu ústavu, čímž nebude rozhodnuto, že jí přísluší jakýkoli nárok na plnění vůči témuž ústavu.

Čís. 5674.

Z důvodu smrti nájemcovy nelze zrušiti nájemní poměr k obchodním místnostem, třebaš je neměl nájemce najaty pro svou osobu, nýbrž pro firmu kupce jednotlivce. Universální dědic vstoupil v nájemní smlouvu zůstavitelovu a nepřichází v úvahu, že uzavřel napotom veřejnou obchodní společnost s třetí osobou.

Ustanovení druhé věty §u 1116 a) obč. zák. nelze užiti na obchodní místnosti.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1926, Rv I 12/26.)

Žalobkyně domáhala se na firmě G. vyklizení obchodních místností ve svém domě. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, Ne j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o